

HIGH BLOOD PRESSURE

ཁྲུ་ལྷན་པའི་ནད་གཞིའི་སློབ།

རང་རེ་ལྷན་ལྷན་ཡིན་ཏེ་རང་རང་གི་སྲོག་ལ་མི་གཅེས་པ་དང་
ན་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་པའི་འཛིགས་མཁན་སྐྱེད་པའི་སྐྱུ་ག་ལྷན་པའི་ནད་རིགས་
སྤྱི་དང་ཕྱི་བྱུང་ཁྲུ་ལྷན་པའི་ནད་གཞིའི་སློབ་ལ་མི་མང་ཚད་མས་
དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་
དེར་བརྟེན་དོ་སྣང་བྱེད་པའི་གཞི་རྟེན་ལྷན་པའི་ནད་གཞི་འདིའི་སློབ་ལས་
འབྲུང་རྒྱུ་ནད་གཞིའི་ཉེན་ཁ་ ནད་གཞི་སྤོང་འགོག་གི་ཐབས་སོགས་
ལ་ཚང་མས་དོ་སྣང་གནང་རོགས་གནང།

WHAT IS BLOOD PRESSURE ?

ཁྲུ་ལྷན་ཞེས་པ་ག་རེ་ཡིན་ནམ།

ཁྲུ་ལྷན་ ཞེས་པ་ནི་ཁྲུ་ ཁྲུ་ཚའི་ནད་རྒྱུགས་པའི་སྐྱབས་ཁྲུ་གིས་
ཁྲུ་ཚའི་སྐྱབས་སྐྱབས་ལ་བརྩོན་པའི་གནོད་འབྲུགས་དེར་ཁྲུ་ལྷན་ཟེར་གྱི་
ཡོད།

WHEN IS A BLOOD PRESSURE READING CONSIDERED HIGH BLOOD PRESSURE?

ཁྲུ་ལྷན་གྲངས་ཚད་མཐོ་ཤོས་འདི་ག་དུས་འདྲམ་ཚད་ནད་གསལ་གྱི་

ཡོད་ནམ།

སྤྱིར་ ཁྲུ་ལྷན་གནོད་ ཟེར་བ་ལྷུས་པོའི་འགྲུལ་བརྒྱུད་སྐྱབས་ཀྱི་འཕར་ཚའི་
ཁྲུ་ལྷན་གནོད་ཡིན་པས་ སྤྱིང་ཁམས་སྤྱིང་སྤྱིང་བྱེད་པའི་སྐྱབས་འཕར་ཚའི་
ཁྲུ་ལྷན་གནོད་གྲངས་ཚད་མཐོ་ཤོས་སྤྱིང་ཁམས་པ་དེར་སྤྱིང་སྤྱིང་གནོད་འབྲུགས་
ཟེར་ མི་དར་མ་ཞིག་གི་སྤྱིང་སྤྱིང་གནོད་འབྲུགས་གྲངས་ཚད་(mmHg)
དུལ་ཚུའི་ཀ་བ་ ༡༠ནས་༡༤༠ ཡིན་ཞིང་ སྤྱིང་ཁམས་སྤྱིང་འབྱེད་
བྱེད་དུས་འཕར་ཚའི་ཁྲུ་ལྷན་གནོད་ཀྱི་གྲངས་ཚད་མང་ཆགས་ནས་དམའ་ཤོས་

སྤྱིང་ཁམས་པ་དེར་སྤྱིང་འབྱེད་གནོད་འབྲུགས་ཟེར་ལ་ མི་དར་མའི་རྒྱན་རྒྱན་
གྱི་སྤྱིང་འབྱེད་གནོད་འབྲུགས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་(mmHg) དུལ་ཚུའི་
ཀ་བ་ ༡༠ནས་༡༠ ཡིན་ གལ་ཏེ་མི་ཞིག་ལ་ཁྲུ་ལྷན་གྲངས་ཚད་
༡༤༠/༡༠༠མ་ཡང་ན་དེ་ལས་མཐོ་བསྐྱབས་ཡོད་ཆོ་མི་དེ་ཁྲུ་ལྷན་གནོད་
འབྲུགས་གྲངས་ཚད་མཐོ་བའི་གས་སྤྱིང་བ་ཡིན།
སྤྱིར་བཏང་ མི་ཞིག་ལ་རྒྱན་གཏན་གྱི་ཁྲུ་ལྷན་གྲངས་ཚད་དགོས་དམ་
ཏེ་ ༡༡༠/༧༠ ཡིན།

WHAT CAUSES HIGH BLOOD PRESSURE ?

ཁྲུ་ལྷན་པའི་ནད་གཞི་འབྲུང་རྒྱུ།

- ༡། བོད་རྒྱལ་གྲོང་ཁུངས་ལྷན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་གས་གས་པོ་འབྲུང་བ།
- ༢། ཁོང་ཁོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལྷན་ཏེ་རྒྱུང་བྱུང་པོ་ལངས་པ།
- ༣། སེམས་འཁྲུལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།
- ༤། ཚང་དང་ཨ་རག་གི་རིགས་མང་པོ་འབྲུང་བ།
- ༥། བ་མག་མང་པོ་འབྲུང་བ།
- ༦། ལ་ལག་གི་ནད་དུ་ཚུ་དང་ཞག་ཚེ་མང་བྱགས་པ།
- ༧། གཞུགས་པོར་དགོས་དེས་ཀྱི་ལུས་ཚུལ་མ་བྱུང་བ།
- ༨། ཡོ་ཚད་དང་གཞུགས་པོའི་རིང་ཚད་ལ་གཞིགས་པའི་སྤྱིར་བཏང་
སྤྱིང་ཚད་ཆེ་བ།
- ༩། ཁྲུ་ལྷན་གྱི་མི་རིགས་འགའ་ཤས་དང་རིགས་བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་ཡོད་
སྤྱིང་པ་བཅས་ཡིན།

DANGERS OF HIGH BLOOD PRESSURE

ཁྲུ་ལྷན་པའི་ནད་གཞིའི་ཉེན་ཁ།

- ༡། ཁྲུ་ལྷན་གྱི་ནད་གཞིས་རྒྱུ་ལྷན་ཏེ་སྤྱིང་དུ་ཆོ་སོག་ལ་བར་ཚད་

ཡོད་བ་དང།

- ༡། ཁྲུ་ལྷན་པའི་ནད་གཞི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱིང་དང་མཁལ་མར་
ནད་བྱུང་པོ་བརྩོན་ལ།
- ༢། བརྒྱུ་གྱི་དང་མིག་ལོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད།

WHAT ARE THE SYMPTOMS ?

ནད་གཞིའི་མངོན་སྲོལ།

ཁྲུ་ལྷན་གྱི་ནད་གཞི་ནི་དངོས་གཞིའི་ན་ཚ་མ་བྱུང་གོང་ན་ཆ་དེ་ཡོད་གི་ཡོད་
པའི་མངོན་སྲོལ་གཏན་འཁེལ་བ་ད་ལྟའི་བར་གང་ཡང་མེད་ནའང་སྐབས་
རེ་སྤྱི་ཁྲུ་ལྷན་འདོན་པ། དུས་ཚོད་དེས་མཚམས་མེད་པའི་སྤྱིང་དུལ་ལ། མགོ་
ཡང་ཡང་ན་བ། མགོ་ལྷུང་འཁོར་བ་སོགས་ཡོད་གི་ཡོད་ནའང་ གལ་
ཏེ་བྱེད་ལ་མངོན་སྲོལ་དེ་རིགས་མེད་ནའང་སྤྱིང་མེད་དུ་བཞག་ན་
མི་འགྲིགས།

CAN HIGH BLOOD PRESSURE BE CURED?

ཁྲུ་ལྷན་གྱི་ནད་གཞི་ལ་བཅོས་ཐབས་ཡོད་ནམ།

ཁྲུ་ལྷན་གྱི་ནད་གཞིར་བཅོས་ཐབས་ཡོད་ནའང་ཁྲུ་ལྷན་གྱི་ནད་གཞིའི་
ན་ཚ་མ་བྱུང་གོང་ན་ཆ་དེ་ཡོད་གི་ཡོད་པའི་སྤོང་སྤོང་གཏན་འཁེལ་བ་ད་
ལྟའི་བར་གང་ཡང་མེད་སྐབས་ན་ཆ་དེ་རང་གི་སྤྱིང་དུ་མ་སྐྱབས་བར་དོ་སྣང་
དེ་ཅུ་ཡང་མེད་པར་བཞག་ན་འགྲིགས་ཐབས་མེད་པས་དེ་བཞིན་སྐབས་
རེ་ཁྲུ་ལྷན་པའི་ནད་གཞི་སྤོང་དུ་བྱུང་ནས་བྱུ་ཐབས་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་
ཡང་འབྲུང་སྤྱིང་པས་སྤོང་རྒྱུད་ནས་ཁྲུ་ལྷན་ཆེ་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡང་ཡང་
བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་སྤྱིང་པ་པོ་ལོ་སྤུས་བརྒྱ་བརྒྱུ་བའི་
ཁྲིའི་དུ་ཁྲུ་ལྷན་གྱི་ན་ཚ་མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་པའི་དེས་པར་སེམས་ལ་བཅངས་
དགོས།

BLOOD PRESSURE CONTROL CHECKLIST

དམིགས་བསལ་རྒྱགས་སྒྲིག་

- ༡༽ བྱིན་པ་དང་སྐྱོ་ཚེས་ཀྱི་སྲིབ་པ་དང་མང་བཟའ་དགོས།
- ༢༽ སྐྱུ་ཕུ་མ་གནང་བའི་སྐྱུ་ཕུ་མ་དུས་ཚོར་བཟའ་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་བརྟུག་དུད་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས།
- ༣༽ རང་གི་ལོ་ཚད་དང་གཞུགས་ཚད་དང་མཐུན་པའི་གཞུགས་པོའི་སྒྲིབ་ཚད་དང་སྐྱུ་ཕུ་མ་དགོས།
- ༤༽ རང་ལོ་སྐྱུ་ཕུ་མ་ཡན་གྱིས་རྒྱན་གཏན་ནས་ལོ་གཉིས་འཕྲི་མཚམས་སྐྱུ་ཕུ་མ་བསྐྱེན་ཏེ་བྲག་ཤེད་ཆེ་ཚུང་རེས་པར་དུ་བརྟུག་དུད་བྱ་དགོས།
- ༥༽ བྲག་ཤེད་ཀྱི་ན་ཚ་ལྷགས་ཆེ་ཡོད་ཆེ་ཉུང་མཐར་བཟུན་རེའི་ཐེངས་རེ་རེས་པར་བརྟུག་དུད་བྱེད་དགོས།
- ༦༽ བྲག་ཤེད་ཀྱི་ན་ཚ་ལྷགས་ཆེན་པོ་རང་མིང་ནའང་ཉུང་མཐར་ཟླ་བ་རེ་རེས་པར་བརྟུག་དུད་བྱེད་དགོས།

FOOD THAT CONTROLS HIGH BLOOD PRESSURE

བཟས་སྐོམ་བསྐྱེན་ཚུལ།

ལྷགས་བཅུད་རྩེ་སྲིབ་པ་ POTASSIUM, MAGNESIUM, དང་ CALCIUM ལྷན་པའི་བཟས་སྲིབ་པ་ དཔེར་ན་ སྐྱེ་མ་ཁ་གཡལ་བ་ཟེན་པའི་ལོ་མ་དང་ཞོ། རྒྱ་སྐྱུ་ཕུ་མ་པོ་(SOYA BEAN) རྒྱ་ལྷགས་ནས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། ཞོ་ཁོག་ པོ་ཚེས། བྱིན་པ་ཀྱུ་བྱ་ དང་ལག་ཆ་ལུ་མ་ལ། རྒྱ་ལྷགས་ རྒྱ་ལྷགས་ ལོ་མ་ལྷོ་ ལ་ལྷགས་དམར་ལོ། ཉེ་གྲ་ ལྷགས་ཚེས། འབྲུ་སྲིབ་པ། མང་པ་ལ། ལོ་ལྷོ་ར་པད་ཚེས་བཅས་བཟས་དེའི་སྲིབ་པ་བསྐྱེན་དགོས།

དགའ་བའི་ལོ་མ་ལོད་རྒྱ་རྒྱུང་འཕྲིན་ལས་སེམ་གཤམ་གསལ་དུས་ཚོད་ རོག་གསན་གནང་ཡོད་པ་ལྟ།།

དམིང་རྒྱ།

རྒྱ་གར་ནང་ཚོད་ ༥:༣༠ ནས་ ༦:༠༠ བར།
 བཟ་ཡུལ་ནང་ཚོད་ ༥:༤༥ ནས་ ༦:༡༥ བར།
 འབྲུག་ཡུལ་ནང་ཚོད་ ༦:༠༠ ནས་ ༦:༣༠ བར།
 རང་ཡུལ་འོད་ནང་ཚོད་ ༧:༠༠ ནས་ ༧:༣༠ བར།
 འོ་ལ་ཚད་ལྷང་ཐངས་ ༡༧ རོག་ང་ཚོའི་ལས་སེམ་གསན་རྒྱ་མ་བསྐྱེས་པ་གནང་རོགས།

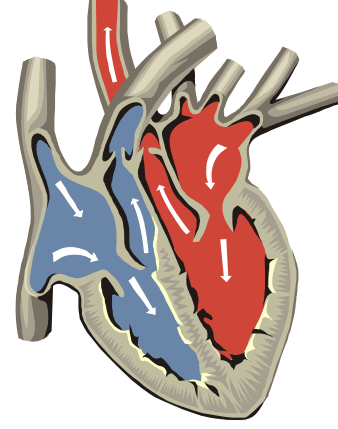
འདི་ག་ལས་ཀྱི་དཔེ་ཤེས་ཚད་ཉམས་ཕྱོད་མོགས་དམན་པའི་དབང་གིས་ལེགས་ཚད་མ་ལོན་པའི་སྐྱོན་ཆ་དང་ཕྱོད་འབྲུལ་རྒྱུ་ལྷོད་ཅིག་མཆིས་པའི་པས་མཁྱེན་སྐྱེན་མང་འབྲུལ་ལ་བཟོད་གསོལ་ལྷོ་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་སྒྲིབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྲོལ་སྐོར་དགོངས་འཆར་ཐོལ་མེད་ལྷུར་ལེན་ཡོད་པ་ལྟ།།

ལྷགས་སྒྲིག་

འཕྲོད་བརྟེན་དེབ་ཚུང་འདི་དང་གཞན་ཡང་ སྐྱེན་འབྲུ་འབྲུགས་པའི་ནད་གཞི་ལོད་ལེ་ འི་སྲིབ་པ་དགའི་ ཆང་རག་གི་ཉེས་དམིགས་ མཚིན་ཚད་ལ་སྐྱེ་ དང་ཀ་སྐྱེ་ ཉལ་ཐག་གི་གཞོད་སྐྱོན་ འཕོ་བའི་ནད་གཞི་ ཐ་མག་གི་གཞོད་སྐྱོན་ དང་ གཅིན་སྐྱེའི་ནད་གཞི་ བཅས་ཀྱི་དཔ་ཚུང་ལྷགས་འདོད་ཡོད་སྲིབ་པ་ནས་ འདི་ག་གནས་གྲིས་ཡོད་པ་ལྟ།།

བྲག་ཤེད་མཐོ་བའི་ནད་གཞིའི་སྐོར།

Are your living habits leading to **HIGH BLOOD PRESSURE**

Prepared in the interest of the public by

**GAWEYLON
 TIBETAN RADIO PROGRAMME
 POST BOX NO.286
 DEHRADUN GPO-248001
 UTTARAKHAND
 INDIA**

E-mail- gaweylon@gmail.com
 Website-www.gaweylon.com
 Phone +91 7417065068
 Send your SMS at +91 7417065068

**LISTEN TO GAWEYLON
 DAILY AT
 5:30 P.M. INDIA TIME
 5:45 P.M. NEPAL TIME
 6:00 P.M. BHUTAN TIME
 8:00 P.M. TIBET TIME**

IN THE 19 METER BAND SHORT WAVE